

СЕМИНАР ЗА НАСТАВНИКЕ И ПРОФЕСОРЕ ИСТОРИЈЕ

У БУДВИ 20—23. јануара 1977.

Настављајући традицију, Друштво историчара Црне Горе организовало је и ове године стручни семинар за своје чланове — наставнике и професоре историје, који је одржан у Будви од 20. до 23. јануара.

Полазећи од потреба и интересовања чланства, Друштво историчара посветило је овај семинар проучавању савремене историје и њеној настави у школама. И овог пута оно је показало интересовање за све значајне јубилеје из наше прошлости, па је са два запажена саопштења обиљежило 40-годишњицу доласка Јосипа Броза Тита на чело КПЈ. Тиме се и Друштво историчара активно укључило у свенародну прославу овог јубилеја у нашој земљи.

На овом скупу су, поред историчара, учествовали и правници, методолози и политиколози, и тиме допринијели разноврсности у обрађивању појединих тема, што је само по себи побудило још веће интересовање слушалаца.

Три основне групе питања раздјелне су на овом семинару:

— специфичности развитка НОР-а и социјалистичке револуције и допринос и улога Јосипа Броза Тита том развоју у Црној Гори;

— проблеми у развоју савременог међународног радничког покрета и погледи на развој несврставања и самоуправљања у данашњем свијету;

— интерпретација нових садржаја историје у настави и уџбеницима историје.

На семинару су обрађене сљедеће теме; др Јован Бојовић — Тито у Црној Гори 1940. године; др Радоја Пајовић — Допринос Јосипа Броза развитку НОП-а у Црној Гори 1941. и 1942. године; др Зоран Лакић — Специфичности развоја народне власти у Црној Гори у току НОР-а и социјалистичке револуције; др Ђуро Вујовић — Како у настави историје интерпретирати политичку платформу НОП-а у Југославији 1941—1945. године; др Мило Стругар — Интерпретација у настави историје борбе наших народа и народности против фашизма и допринос СКЈ теорији и пракси социјалистичке револуције;

др Зоран Лакић — Специфичности у развоју народне власти у Црној Гори у току НОР-а и социјалистичке револуције (1941—1945); др Томислав Жугић — Како користити документе и свједочанства о људским и материјалним жртвама наших народа и народности у другом свјетском рату у настави историје; др Миомир Дашић — Културно просвјетни садржаји из НОР-а и социјалистичке револуције и њихов образовно-васпитни значај у настави историје; др Веселин Ђуретић — Нека теоријско-методолошка питања изучавања историје НОР-а и социјалистичке револуције; Милорад Кораћ — Реализација програма у основној школи у уџбеницима историје у СР Црној Гори; др Радован Радоњић — Основне тенденције и карактеристике савременог развитка у међународном радничком покрету; Будислав Шошкић — Социјализам и нације; Миљан Коматина — Несврстана политика као доктрина и улога Југославије у несврстаном покрету; др Мијат Шукловић — Самоуправљање, историјски процес мијењања основних односа у друштву.

Запажено је да су ови реферати били резултат најновијих истраживања аутора, па у том смислу истичемо нека научна запажања др Јована Бојовића о Титовом боравку 1940. године у Црној Гори. За одржавање Покрајинске конференције КПЈ-у за Црну Гору августа 1940. године у Барама Жугића (код Жабљака) и учешће у њеном раду Јосипа Броза Тита др Бојовић каже: „Ова конференција је била од огромног значаја за будући рад Партије у Црној Гори. Титово присуство конференцији и његово активно учешће у раду, опсег припрема, број и састав делегата, анализирана питања и донесене одлуке, дижу значај и степен ове конференције до нивоа конгреса“.

У предавању др Радоја Пајовића дат је приказ непосредних интервенција Јосипа Броза Тита на унапређивању НОП-а у Црној Гори. Веома су значајне Титове оцјене тринаестојулског устанка и критика коју је дао у Отвореном

писму од 12. априла 1942. године упућеном Партији за њене такозване „лијеве грешке“. Др Пајовић наводи Титово писмо од 31. маја 1942. године, у коме се каже: „Упркос доста тешке ситуације код Црногораца, ја сам ипак увјерен да ће се она поправити, јер у Црној Гори, без обзира на све грешке, имамо прекрасних људи спремних на сваку жртву. Ја намјеравам сада створити од црногорских ударних батаљона који су се поувукли, једну или двије ударне бригаде које ће бити језгро црногорских партизана и ударна сила против четничких бандита“.

Ова Титова замисао остварена је, како каже др Пајовић, и формиране су у првој половини јуна 1942. године три пролетерске бригаде.

У групи саопштења која третирају проблеме савременог међународног радничког покрета, несврставање и самоуправљање у данашњем свијету, интересантно је изнијети неколико података које смо

чули на семинару, а који се неопсредно тичу свих субјеката, па и нас самих и, наравно, нарочито оних који васпитавају наше младе генерације. Зато у тумачењу ових питања младим људима треба поћи од чињеница које су евидентне, а то су: у савременом свијету постоји 70 посто неписмених људи, 80 посто је без основних услова за живот, а САД (мада чине само 6 посто укупног свјетског становништва) располажу са 50 посто укупног свјетског богатства. Неучавање ових економских аномалија и њихово некористићење у настави историје значило би осиромашење васпитаника и несхватање основних проблема развоја савременог свијета.

На крају треба рећи да је овај семинар и својом концепцијом и интересовањем (преко 200 слушалаца) које су показали учесници семинара оправдао своју вишеструку намјену.

Бранислав Маровић

СКУПШТИНА ДРУШТВА ИСТОРИЧАРА СР ЦРНЕ ГОРЕ НА ДЕЛЕГАТСКИМ ОСНОВАМА

Промјене у нашем друштвеном систему које су услједиле доношењем Устава СФРЈ 1974. године и увођењем делегатског самоуправљања утицале су да се и Друштво историчара организује на тим основама. Скупштина Друштва историчара СР Црне Горе одржана 21. јануара 1977. године у Будвиу право је конституисана на делегатском принципу. У раду Скупштине учествовало је 25 делегата. Према одлуци Председништва Друштва, подружнице историчара које су формиране у осам општина бирају по два делегата, активни историчара који обухватају 12 општина имају право да бирају по једног делегата. Такође је дато право и оним институцијама и установама које у свом раду имају дјелатност из области историје, као на примјер: Историјски институт СР Црне Горе, часопис „Историјски записи“, Музеји Цетиње, Архив СР Црне Горе у Цетињу, Поморски музеј у Котору, Историјски архив у Котору, Педагошка академија у Никшићу, Црногорска академија наука и умјетности и

Савјет за његовање револуционарних традиција СУБНОР-а Црне Горе, да могу делегирати по једног делегата. Председништву Друштва историчара, које по Статуту може да броји до 15 чланова, дато је право делегације у Скупштини. Према томе, Скупштина броји 80 делегата. Сматра се да овако организована Скупштина представља и заступа све оне субјекте који су заинтересовани унапређењем историјске науке и праксе. Делегати су сада основни чинилац у повезивању интереса, унапређивању рада како у основној организацији, подружници, односно активно, тако и у Скупштини Друштва. Они су заправо одговорни да у Скупштини представљају и заступају интересе и права својих подружница, с једне стране, и да за свој рад у Скупштини одговарају својој подружници — чланству с друге стране.

Друштво историчара као самоуправна стручна организација учествује у изграђивању и спровођењу програмске оријентације заједнички утврђене у ССРН Црне Го-